gemeente Rheden

Beleidsregel veilige jaarwisseling gemeente Rheden

De burgemeester van de gemeente Rheden;

overwegende dat:
- op grond van de Wet veilige jaarwisseling een vuurwerkverbod in de Wet milieubeheer is opgenomen;
- het bezit en het gebruik van vuurwerk van de categorieën F2 en F3 voor anderen dan personen met gespecialiseerde kennis is verboden, evenals de verkoop daarvan;
- de burgemeester de bevoegdheid heeft om ontheffing van dit verbod te verlenen aan verenigingen en stichtingen met een lokale binding voor vuurwerk van categorie F2;
- de regels voor het verlenen van een ontheffing op grond van het Besluit veilige jaarwisseling in het Vuurwerkbesluit zijn opgenomen;
- de burgemeester ontheffingen kan verlenen, maar dit niet hoeft te doen;
- de burgemeester in overleg met de lokale driehoek kan besluiten om geen ontheffingen te verlenen;
- het besluit om geen ontheffingen te verlenen vervolgens kan worden neergelegd in een beleidsregel;

gelet op artikel 9.2.2.1a van de Wet milieubeheer en de artikelen 2.3.2 e.v. van het Vuurwerkbesluit;
gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

b e s l u i t :

vast te stellen: de Beleidsregel veilige jaarwisseling gemeente Rheden

1. Inleiding

In 2025 hebben de Eerste en de Tweede Kamer ingestemd met de Wet veilige jaarwisseling. Met deze wet wordt in de Wet milieubeheer een algeheel vuurwerkverbod opgenomen. Gelijktijdig is bepaald dat de burgemeester ontheffing kan verlenen van dit verbod en dat de voorwaarden waaronder een aanvraag tot ontheffing kan worden verleend, geregeld worden in een algemene maatregel van bestuur (Amvb).
De Amvb waarin de voorwaarden en voorschriften voor een ontheffing zijn geregeld, is het Besluit veilige jaarwisseling. Met deze Amvb wordt het Vuurwerkbesluit uitgebreid met regels voor het verlenen van ontheffingen. Uit de Nota van toelichting (pagina 23) bij het Besluit veilige jaarwisseling blijkt dat de burgemeester beleidsvrijheid heeft bij het al dan niet verlenen van ontheffingen: "*Hij kan daartoe zelf beleid opstellen in een beleidsregel. De burgemeester kan beslissen in overleg met de lokale driehoek om geen, of een maximumaantal, ontheffingen te verlenen in zijn gemeente.*"
De Wet veilige jaarwisseling en het Besluit veilige jaarwisseling zijn in werking getreden op 1 augustus 2026. Met deze beleidsregel wordt duidelijkheid verschaft over het al dan niet verlenen van ontheffingen.

2. Geen ontheffingen in de gemeente Rheden

De burgemeester van Rheden zal voorafgaand aan de jaarwisseling geen ontheffing als bedoeld in artikel 9.2.2.1a, vierde lid, van de Wet milieubeheer verlenen. Dit betekent dat in de gemeente Rheden geen ontheffing zal worden verleend voor het tot ontbranding brengen van F2-vuurwerk tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur. Eventuele ontheffingsaanvragen die toch bij de gemeente Rheden worden ingediend, zullen worden afgewezen onder verwijzing naar deze beleidsregel. Op pagina 11 van Nota van Toelichting Besluit veilige jaarwisseling is vermeld dat de burgemeester een ontheffingsaanvraag kan afwijzen op grond van het beleid dat hij voert.
Uit de afstemming met de lokale driehoek blijkt dat het Openbaar Ministerie en de politie zich kunnen vinden in een besluit om voor de jaarwisseling 2026-2027 geen ontheffingen voor het afsteken van vuurwerk te verlenen. Ook de meerderheid van de gemeenten binnen de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) onderschrijft het nut van de beperking om vuurwerk af te steken en de voordelen die dat voor de veiligheid van de hulpverleners kan hebben.

3. Overwegingen om geen ontheffingen te verlenen

Aan het besluit om tijdens de jaarwisseling 2026-2027 geen ontheffingen voor het afsteken van vuurwerk te verlenen, liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

a. *Toezicht en handhaving*

Op grond van het Besluit veilige jaarwisseling dienen veel voorschriften aan een ontheffing te worden verbonden. Het gaat om veiligheidseisen aan het afsteekterrein en de veiligheidszone en om de eisen waar de ontbranders en de supervisors aan dienen te voldoen. Ook moeten er aan de ontheffing voorschriften ten aanzien van het bezit en de wijze en het moment van het tot ontbranding brengen van vuurwerk worden verbonden.

Een deel van het toezicht op de naleving van de ontheffingsvoorschriften kan voorafgaand aan het ontbrandingsmoment plaatsvinden, zoals controle op de inrichting van het afsteekterrein. In een belangrijk deel van het toezicht kan echter niet worden voorzien. Op het moment van het ontbranden van het vuurwerk is er namelijk geen toezicht beschikbaar. Vanwege de veiligheidsrisico's tijdens de jaarwisseling werken de toezichthouders en bijzondere opsporingsambtenaren van de gemeente op 31 december tot 18.00 uur. Hun taak is om toe te zien op de naleving van wetten en regels ten behoeve van de leefbaarheid. Zodra de openbare orde of de veiligheid in het geding komt, treden zij terug en neemt de politie het van hen over.

Tijdens de jaarwisseling richt het politieoptreden zich voornamelijk op excessen of ernstige ordeverstoringen. De politie heeft daar tijdens de jaarwisseling de handen vol aan en heeft daarom laten weten dat zij alleen zal optreden tegen overtreding van de ontheffingsvoorschriften, als de openbare orde wordt geschonden. Kortom, op het meest voor de hand liggende moment van ontbranding, namelijk tussen 23.00 uur en 02.00 uur, is niet voorzien in toezicht op de naleving van de ontheffingsvoorschriften. Gelet op de veiligheidsrisico's als de ontheffingsvoorschriften niet worden nageleefd en het ontbreken van toezicht daarop, is het verlenen van ontheffingen in deze situatie onverantwoord.

b. Ontheffingen vergroten risico's voor openbare orde en veiligheid

Het verlenen van ontheffingen kan gevolgen hebben voor de openbare orde en veiligheid. Vergunde vuurwerkactiviteiten kunnen een aantrekkende werking hebben op bezoekers en publiek, waardoor extra drukte ontstaat in de openbare ruimte. Dit kan leiden tot aanvullende inzet van hulpdiensten en handhavingscapaciteit op momenten waarop deze capaciteit tijdens de jaarwisseling al onder druk staat.

c. *Aanpak illegaal vuurwerk*
Ondanks het algehele vuurwerkverbod zal er naar verwachting voor en tijdens de komende jaarwisselingen nog veel vuurwerk in omloop zijn. Dat kan F2-vuurwerk zijn dat nog over is van voorgaande jaren. Het kan ook F3 en F4 vuurwerk zijn, dat net als andere jaren in het buitenland is gekocht. In België, Duitsland en Polen gelden hiervoor andere regels en is dit type vuurwerk nog verkrijgbaar.
Wanneer ontheffingen worden verleend voor het afsteken van F2-vuurwerk, bestaat het risico dat vergund en verboden vuurwerk gelijktijdig wordt afgestoken. Hierdoor ontstaat een onoverzichtelijke situatie waarin het onderscheid tussen legale en illegale vuurwerkactiviteiten moeilijk te maken is. Dit belemmert een effectieve handhaving en toezicht, zeker omdat de beschikbare handhavingscapaciteit tijdens de jaarwisseling beperkt is. Met name tijdens de avond- en nachtelijke uren, wanneer de drukte toeneemt en de omstandigheden minder overzichtelijk zijn, brengt dit extra risico's met zich mee voor de openbare orde, de veiligheid en de inzet van hulpverleners.

d. *Aansprakelijkheid*
Het afsteken van vuurwerk brengt risico's op schade en letsel met zich mee. Het is onduidelijk of adequate en betaalbare aansprakelijkheidsverzekeringen voor ontheffinghouders beschikbaar zijn. Daarnaast kan door de gelijktijdige aanwezigheid van vergund en illegaal vuurwerk moeilijk worden vastgesteld waardoor schade is veroorzaakt en wie daarvoor aansprakelijk is.
Ook voor de gemeente kunnen aansprakelijkheidsrisico's ontstaan. Het ontbreken van mogelijkheden voor adequaat toezicht tijdens de periode waarin vuurwerk wordt afgestoken vergroot de risico's op niet-naleving van voorschriften. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij onzorgvuldig handelen, kan de gemeente namelijk aansprakelijk worden gesteld. Dit vormt een relevante omstandigheid bij de afweging of het verantwoord is ontheffingen te verlenen

e. *Lokale omstandigheden*
Uit de evaluatie van de afgelopen jaarwisselingen komt het beeld naar voren dat de jaarwisseling in de meeste kernen van de gemeente Rheden zonder al te veel verstoringen van de openbare orde is verlopen. Het schadebedrag is gemiddeld ca. € 8.000,00. Ook particulieren en bedrijven lijden (letsel)schade als gevolg van het afsteken van illegaal vuurwerk. De verwachting is dat het schadebedrag de komende jaren zal dalen als er een algeheel vuurwerkverbod geldt.

Bij de vaststelling van deze beleidsregel heeft de burgemeester de specifieke lokale omstandigheden binnen de gemeente Rheden betrokken. Rheden is een gemeente met zeven woonkernen, waarin woongebieden, maatschappelijke voorzieningen, recreatiegebieden en agrarische functies op relatief korte afstand van elkaar zijn gelegen. Daarnaast bevinden zich binnen de gemeente diverse kwetsbare objecten en locaties, waaronder zorginstellingen, scholen, dierenverblijven en natuur- en groengebieden.
De beschikbare openbare ruimte is hierdoor slechts beperkt geschikt om te voldoen aan de wettelijke eisen die het Besluit veilige jaarwisseling stelt aan een afsteekterrein, de veiligheidszones en de bereikbaarheid voor hulpdiensten. Bovendien kan het afsteken van vuurwerk op dergelijke locaties leiden tot overlast voor omwonenden, risico's voor dieren en verstoring van de openbare orde.
De burgemeester acht het daarom niet wenselijk om locaties aan te wijzen of ontheffingen te verlenen voor het afsteken van consumentenvuurwerk. Daarbij weegt mee dat de beperkte schaal van de gemeente en de verwevenheid van woon-, recreatie- en buitengebieden maken dat de veiligheidsbelangen en de belangen van omwonenden niet in voldoende mate kunnen worden gewaarborgd.

f. *Alternatieven voor afsteken van vuurwerk*
Voor de aanstaande jaarwisseling is er geen voornemen om een door de gemeente georganiseerde centrale vuurwerkshow, lasershow of andere grootschalige eindejaarsviering te realiseren.
Binnen de gemeente Rheden vormt het traditionele carbidschieten onderdeel van het vermaak tijdens de jaarwisseling. Het carbidschieten, dat deels een alternatief kan bieden voor het afsteken van consumentenvuurwerk, blijft toegestaan, mits dit op een veilige, verantwoorde en beheersbare wijze plaatsvindt en voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Carbidschieten is onder voorwaarden toegestaan op 31 december tussen 10:00 uur en 18:00 uur buiten de bebouwde kom. De van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen in de artikelen 273A en 273B van de APV Rheden.

g. *Regionale afstemming*
Binnen de VVGM wordt gezocht naar zoveel mogelijk afstemming in de wijze waarop de betreffende gemeenten omgaan met de nieuwe ontheffingsmogelijkheid. Een gezamenlijke lijn draagt bij aan duidelijkheid voor inwoners, verenigingen, hulpdiensten en handhavingspartners. Daarnaast voorkomt regionale eenduidigheid dat verschillen tussen gemeenten leiden tot uiteenlopende verwachtingen of een verplaatsing van vuurwerkactiviteiten naar gemeenten met een soepeler regime. Uit regionale overleggen (zoals het Districtelijk Veiligheidsoverleg) blijkt dat de meerderheid van de gemeenten uit Gelderland-Midden hebben aangegeven een nul-beleid te (gaan) hanteren.
Ook in de gemeente Brummen, waarmee de gemeente Rheden gaat fuseren, worden geen ontheffingen verleend.

h. Haalbaarheid en implementatie
De ontheffingsregeling brengt voor de gemeente een omvangrijke nieuwe uitvoerings- en toezichtstaak met zich mee. Voor een zorgvuldige uitvoering moeten onder meer een aanvraagprocedure, beoordelingskader, werkprocessen, interne afstemming en afspraken met ketenpartners worden ingericht. Gelet op de beperkte implementatietijd voorafgaand aan de eerste jaarwisseling waarop de Wet veilige jaarwisseling van toepassing is, acht de burgemeester het niet mogelijk deze nieuwe taak op een zorgvuldige, uitvoerbare en handhaafbare wijze vorm te geven.

i. *Duidelijkheid voorkomt onnodige inspanningen en kosten*
Het is aannemelijk dat potentiële aanvragers tijd nodig hebben om aan alle wettelijke vereisten voor een aanvraag te voldoen. Door duidelijkheid te geven dat er geen ontheffingen worden verleend, wordt voorkomen dat verenigingen of stichtingen onnodig kosten maken voor het voorbereiden van een aanvraag.

j. Aansluiten bij doel en strekking van de wet

Met het besluit om geen ontheffingen te verlenen wordt aangesloten bij de doelstelling van de Wet veilige jaarwisseling, namelijk het terugdringen van overlast, schade, letsel en risico's voor inwoners, hulpverleners en handhavers. Tegelijkertijd wordt extra uitvoerings- en handhavingsdruk voor gemeenten, politie en andere veiligheidspartners voorkomen.

4. Inwerkingtreding en citeertitel

Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking ervan in het Gemeenteblad.

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel veilige jaarwisseling gemeente Rheden.

Aldus vastgesteld op 9 oktober 2026

C. van Eert,

Burgemeester van de gemeente Rheden